

Tiedon huoltovarmuus rakentamassa kokonaisturvallisuutta Etelä-Savossa

Kokonaisturvallisuuden klusteri Pohjois-Savossa
webinaarisarja 16.4.2026

Tanja Hokkanen, projektipäällikkö, Xamk
Tiedon huoltovarmuudella turvatumppi tulevaisuus -hanke

Euroopan unionin
osarahoittama

Etelä-Savon
maakuntaliitto

KANSALLISARKISTO

elka

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Etelä-Savon verkostot rakentavat kokonaisturvallisuutta

Näkökulmana tiedon huoltovarmuus

Miten luotettava tieto, yhteiset toimintamallit ja verkostomainen kehittäminen mahdollistavat ja rakentavat kokonaisturvallisuutta?

Tieto on noussut huoltovarmuuden ytimeen

Tieto = tuotannon ja päätöksenteon tekijä

Digitaaliset tietovarannot kriittistä infrastruktuuria

Huoltovarmuus ei ole ainoastaan sähköä, varastoja tai logistiikkaa

Ennakointi korostuu ja tiedon huoltovarmuutta rakennetaan osana normaalia toimintaa ja yhteistyötä

Tietoa on paljon, mutta voiko siihen luottaa?

Tietoa ja informaatiota kaikkialla - tietoa syntyy enemmän kuin koskaan

Kaikki tieto ei ole oikeaa tai luotettavaa

Kyse ei ole tiedon määrästä vaan voiko tietoon luottaa - ja säilyykö luottamus myös ajan myötä

Euroopan talousfoorumi arvioi mis- ja disinformaation olevan edelleen suurin yhteiskunnallinen uhka.

Huoltovarmuuskeskus

15,543 followers

2w • 🌐

Selkeät toimintaohjeet, luotettava tieto ja läheisten tuki auttaisivat suomalaisten enemmistöä jaksamaan henkisesti kriisitilanteessa. Alle puolet väestöstä kuitenkin tietää, kuinka toimia tietoverkkojen ja yhteyksien kaatuessa, todetaan Huoltovarmuuskeskuksen kyselytutkimuksessa.

- ♦ Valtaosa suomalaisista (72 %) ajattelee, että selkeät toimintaohjeet auttaisivat heitä jaksamaan kriisitilanteessa.
- ♦ Myös luotettava tieto olisi enemmistölle (62 %) kriisitilanteessa henkinen voimavara.
- ♦ Yli puolet suomalaisista ajattelee myös, että perheen ja läheisten tuki (58 %) sekä luottamus viranomaisiin ja auktoriteetteihin (53 %) auttaisivat jaksamaan kriisissä.
- ♦ Jaksamista edistäisivät myös oma varautuminen ja henkinen vahvuus sekä fyysinen toimintakyky.

Vastaajista 62 % tunsi Huoltovarmuuskeskuksen toimintaa vähän tai jonkin verran. Suomalaiset luottavat kriisitilanteiden hoitamisessa eniten turvallisuusviranomaisiin, joiden joukossa HVK on viidentenä. Lue lisää E2 Tutkimuksen koosteesta 🍷

<https://lnkd.in/dE2-M2hJ>

Show translation

Toimintakyky ja tiedonhaku kriisi- ja poikkeustilanteissa

Noin 2/3 suomalaisista arvioi tietävänsä miten toimia

- Laajojen tai pitkäkestoisten sähkökatkojen aikana
- elintarvikkeiden saatavuusongelmissa
- lämmönjakelun häiriötilanteissa

Muut poikkeustilanteet ovat heikommin tunnettuja. 18–29-vuotiaiden varautumiseen liittyvissä tiedoissa on eniten puutteita.

Mistä suomalaiset etsisivät tietoa ja toimintaohjeita kriisitilanteessa?

- Viranomaisten verkkosivuilta (83 %)
- Perinteisestä mediasta (50 %)
- Internetistä hakukoneilla (47 %)

36 %

18–29-vuotiaista suomalaisista etsisi kriisitilanteessa tietoa ja toimintaohjeita sosiaalisesta mediasta.

Hajautunut tiedon tuotanto vaatii yhteisiä rakenteita

Tietoa tuotetaan monilla toimijoilla - tekoäly lisää tarvetta tiedon alkuperän tunnistamiseen

Myös arkistoitu tieto voi vääristyä

Digitaalisten ympäristöjen toimivuus, turvallisuus ja luotettavuus tärkeässä roolissa

Memory Campus tukee kokonaisturvallisuutta

Tiedonhallinnan klusteri Memory Campus toimii kokonaisturvallisuuden kentässä luotettavan tiedon varmistajana sekä varautumisen ja uudelleenrakentamisen tietopohjan tarjoajana

Rakentuu Mikkeliin vuosien aikana kertyneelle, kansallisesti ainutlaatuiselle osaamiselle digitoinnissa, arkistoinnissa ja aineistojen käytettävyyden varmistamisessa.

Klusterille on myönnetty Cluster Management Excellence Bronze Label -laatuimerkki vuonna 2025.

memorycampus.fi

Mitä hyötyä Memory Campus tuo alueelle sekä yrityksille ja organisaatioille

Memory Campus edistää tiedonhallinnan innovaatioita ja osaamista

Memory Campus on tiedonhallinnan klusteri, joka kokoaa yhteen alan yritykset, muistiorganisaatiot, tutkimuksen ja opetuksen edistäen osaamista, innovaatioita ja kansainvälistymistä. Klusterin toiminta pohjaa Mikkelissä olevaan arkistoinnin ja digitoinnin osaamiseen päämääränään tukea tiedon luotettavuutta ja kestävä digivihreää siirtymää. Memory Campus tarjoaa palveluja, kehittämissympäristöjä ja verkostoja, jotka tukevat digitaalista tiedonhallintaa ja uuden liiketoiminnan syntyä.

Lue lisää [↗](#)

Tiedon huoltovarmuudella turvatumppi tulevaisuus -hanke

Toteutetaan Xamkin, Kansallisarkiston ja Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkiston (ELKA) yhteishankkeena.

- Yhteiskehittäminen yritysten ja muistiorganisaatioiden kanssa
- Ratkaisuja tiedon huoltovarmuuden vahvistamiseen
- Kriittisten tietovarantojen suojaaminen
- Tarvekartoitukset, riskien tunnistaminen ja pilotit

Mikkelissä kehitetään keinoja tiedon luotettavuuden parantamiseen!

Länsi-Savo 16.1.2026:

<https://www.lansi-savo.fi/paikalliset/9141951>

Mikkelissä luodaan keinoja tiedon luotettavuuden parantamiseen

Tiedon huoltovarmuudella turvatumpi tulevaisuus -hankkeen toteuttavat Elinkeinoelämän keskusarkisto, Kansallisarkisto ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk.

Anssi Mehtälä

Tiedota ei ole pulaa tänä maailmassa. Tieto on lähtemättömän ja digitaalitekniikan ansiosta myös helpommin saatavissa kuin koskaan.

Asian varjopuoli on, ettei läheskään kaikki tieto ole oikeaa eikä luotettavaa.

Teknälyyn kyttyä laajeneminen on mahdollistanut uudenlaisen tiedon tuottamisen ja leviämisen. Myös tarkoituksellisesti ja puhtaasti.

Väärin tiedon yleistymisen voi rapauttaa luottamusta perinteisiin organisaatioihin, puhumme nyt koko yhteiskuntaan.

- Maailma on mennyt tä-

si suhteissa hyvin raadolliseksi. Usein suhtaudun näihin asioihin jopa inhoerallisesti, sanoo Elinkeinoelämän keskusarkiston johtaja Olli Alm.

Samalla tavalla asiaan suhtaudun maailman talousfoorumi, jonka riskiraportissa misinformation ja disinformatio määritellään yhteiskuntamme suurimmaksi uhaksi.

Misinformaatioilla tarkoitetaan tahallista tai vahingossa leviävää väärää tietoa. Kun tieto on tarkoituksellisesti harhaanjohtavaa se on disinformaatio.

Eikä, Kansallisarkisto ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk ovat

kyennyt vuoden alussa hankkeen nimeltä Tiedon huoltovarmuudella turvatumpi tulevaisuus.

Elokuun 2027 leviävissä hankkeessa kartoitetaan ja kehitetään keinoja, jotka varmistavat tiedon luotettavuuden ja saatavuuden myös sen jälkeen, kun tieto on esimerkiksi arkistoitu tai tallennettu muuten pitkäaikaisesti.

Hankkeen tavoitteena on siis parantaa yritysten ja muutiorganisaatioiden kykyä hallita ja suojata tietoa, joka niille kertyy. Lyhyesti sanottuna, auttaa varmistamaan se, että tieto on oikeaa ja luotettavaa.

- Hankkeessa haetaan menetelmiä, joilla pystytään varmistamaan tiedon oikeellisuus sekä siihen, kun se otetaan vastaan että silloin, kun se on arkistoitua, sanoo Xamkin digitaalisen tiedonhallinnan tutkimuskeskus Digitalian johtaja Sina Westman.

Hän mainitsee esimerkiksi Floerstin. Se on oikeusministeriön omistama oikeudellinen asetus julkisen ja maanantien verkkopalvelu. Jokaisella kansallisella

portaasta voi käyttää tarkistamassa esimerkiksi lausakäyttöön ja sopimuskykyihin liittyviä asioita.

- Tällainen tietokannan sisältämien tietoon on kansallisen voittoa luotaa.

Tarkoituksellisesti väärin tiedon eli disinformaation leviäminen voidaan helposti käsitellä vain tietystä hetkestä tapahtuvaksi, johonkin tiettyyn päämäärään tähtääväksi toiminnaksi.

Väärää tietoa voi kuitenkin päätyä myös arkistoituihin tietokantoihin. Joka niin, että tieto on väärää jo arkistointiin tulleeseen tai niin, että arkistointia manipuloidaan jälkikäteen.

Elinkeinoelämän keskusarkistoon Mikkelissä on tallennettu Almin sanoin "suomalaisen talouselämän historia".

- Jos tämän tiedon luotettavuus kiertäisi, se olisi katastrofi meidän yhteiskunnallemme, Alm yhtyy.

Teknäly on tuonut asiaan vielä uuden ulottuvuuden. Tiedon kyttyä on pystyttävä erottamaan teknälyllä tu-

tettu informaatio ihmisen tuottamasta.

- Iso kysymys on, millaista tietoa arkistoidaan ja miten se leviää.

- Teknälyllä tuotetaan jo nyt niin paljon tietoa, että osa siitäkin on arkistoitava. Tärkeää on kuitenkin luottaa arkistotietoon, että se tunnustetaan teknälyllä tuotetuksi, sanoo tutkimusjohtaja Noora Tahsi Xamkista.

” Teknälyllä tuotetaan jo niin paljon tietoa, että osa siitäkin on arkistoitava.

Tutkimusjohtaja Noora Tahsi Xamkista.

Hankkeen toimijat kuuluvat kaikki Mikkelin kaupungin omistamaan tiedonhallinnan klusteriin, Memory Campukseen.

Koordinaattori **Jenna Romppanen** pitää hanketta erittäin sopivana nimenomaan Mikkelille ja vahvistavan Mikkelin edellytyksiä nimissä kokonaisuutensa puolesta.

- Tiedon luotettavuuden varmistaminen on Memory Campuksen ydintehtävä. Samoin kuin se, että yhteistyössä toimimalla pystytään saavuttamaan parempia tuloksia, kuten esimerkiksi tämä hanke, Romppanen sanoo.

- Mikkelillä on vahvat perinteet arkistokeskuksena. Sotien jälkeen piti löytää paikka lausutun Karjalan viestitietokantalle ja se sijaittiin Mikkelin, tuostuuta Westman Kansallisarkiston Mikkelin toimipaikka, entisen Mikkelin maakunta-arkiston syyti.

Hankkeen kehdyhdyt liittyy arkistointijoiden lisäksi yrityksiä, jotka ovat riippuvaisia digitaalisen tiedon saatavuudesta, eheydestä ja turvallisuudesta.

Tämä kautta hankkeen uskotaan myös houkuttelevan Mikkelin investoiteja ja luovan mahdollisuuksia kaupalliseen yhteistyöhön.

Yksi hankkeen ulottuvuista on taata tiedon luotettavuus myös poikkeusoloissa.

- Suomessa oltiin yleisesti hyvillä tasolla poikkeusoloihin varautumisessa, mutta myös meidän digitaalisen huoltovarmuutemme tulisi olla riittävä tasolla, sanoo Westman.

Hän havainnollistaa asiaa esittämällä kysymyksen:

- Kuka kukaan kansallinen selvittää ilman, että päätyi esimerkiksi valtakunnalliseen Omatkanta-tietopalveluun ei ole?

- Tietokantoihin on oltava pääty kaikissa olosuhteissa. Tämä on saatu oppia Ukrainan sodasta. Jos yritykset eivät pääse kukaan tietokantoihin, ei voida maksaa esimerkiksi palkkoja, konkreettista Tahsi.

- Tähän liittyy juuri käsitte tiedon huoltovarmuuden, Romppanen jatkaa.

Tiedon huoltovarmuudella turvatumpi tulevaisuus -hanketta rahoittaa Elinkeinoelämän keskusarkisto ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk. Hankkeen rahoitus on osa Euroopan aluekehitysrahastoa (ERAF).

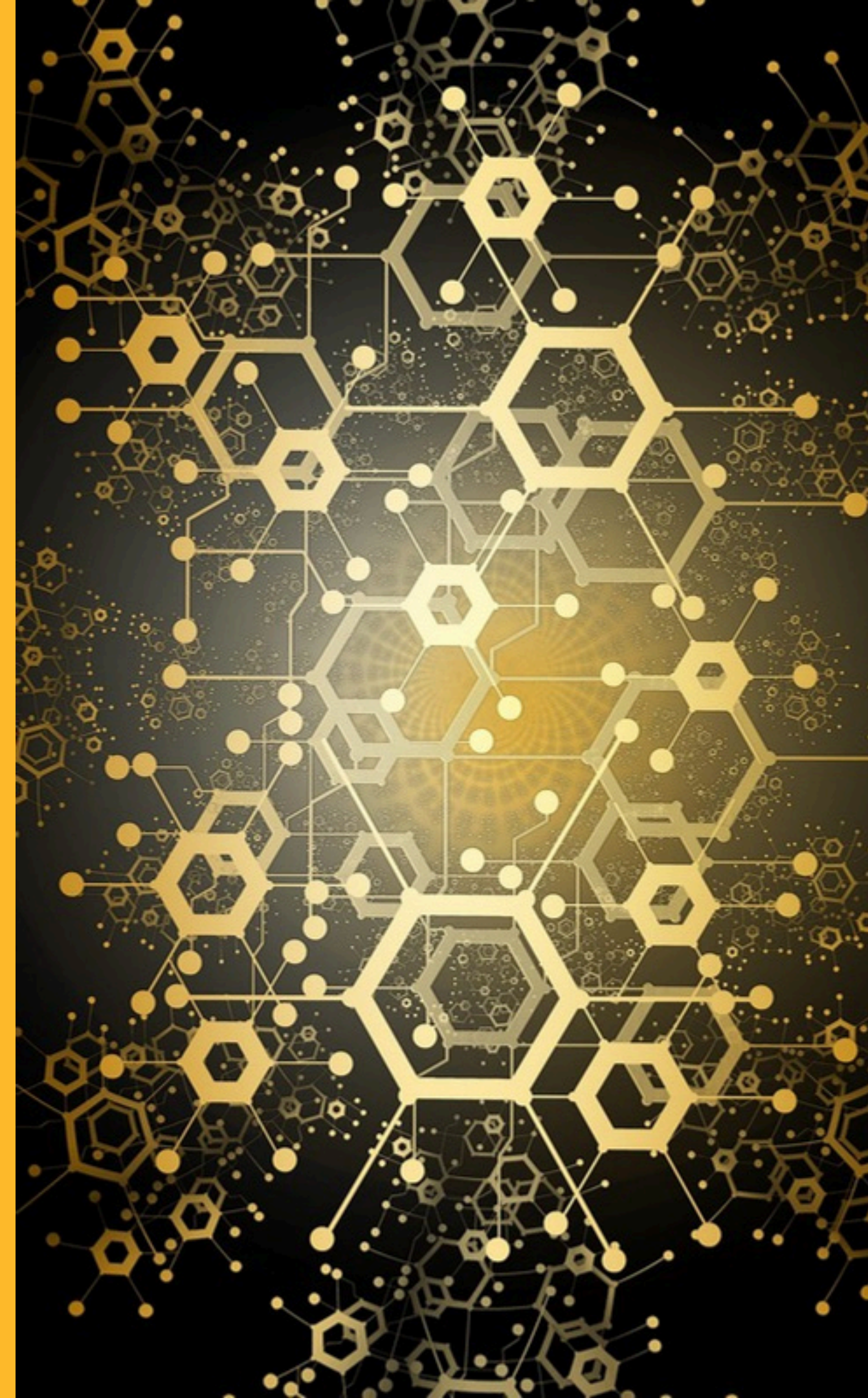

Olli Alm, Noora Tahsi ja Jenna Romppanen ovat kehittämässä tiedon luotettavuutta.

Tiedon huoltovarmuus on yhteinen tehtävä

Tiedon huoltovarmuus ei ole vain yhden toimijan vastuulla

Yhteistyön kautta onnistutaan

Tiedon huoltovarmuudella turvatumpi tulevaisuus

Lue lisää:

www.xamk.fi/hanke/tiedon-huoltovarmuus/

Euroopan unionin
osarahoittama

Etelä-Savon
maakuntaliitto

KANSALLISARKISTO

elka

XAMK

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

